

bibliotecarului

Buletin informativ al Bibliotecii Naționale și al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova

Aniversări

VIVAT, CRESCAT, FLOREAT!

De fapt, vestea că Iurie Colesnic face în augustul acestui an 50 a venit aproape pe neprins de veste, m-a luat prin surprindere și mi-a provocat o stare dublă și contradictorie. Mai întâi m-am prins la gândul că nu, nu e posibil așa ceva: acest Iurie, vechi de când lumea, care ne povestește peste tot unde și când e posibil să povestești (în cărți, ziare, reviste, în cadrul unor emisiuni radiofonice și televizate, conferințe, sesiuni de comunicări, acasă, la serviciu, în stradă, în parc, sus, jos, în râu, iaz, mare, pădure, livadă, la sat, la oraș, ziua, noaptea, vara, iarna, toamna, primăvara, luna, duminica, pe lună, pe soare, în țară și peste hotare etc., etc.), ba chiar și acolo și când nu este dezirabil să povestească toate acestea, căci se strecoară către locuri și momente ca în poveștile noastre – nici pe drum nici pe cărare, nici călare nici

dință, Leo Butnaru, m-a desființat în luarea sa de cuvânt, învinuindu-mă că scriu despre locurile natale și nu observ că Chișinăul e „împânzită de curcubeie de beton armat”. Iurie,

se deschidea în literatură, iar eu îmi pierdusem încrederea în propriu-mi talent și am tăcut după aceea vreo zece ani .

Drumurile noastre, totuși, nu s-au despărțit. Curând promisem un apartament la demisol în casa nr. 132 din bulevardul Lenin (azi Ștefan cel Mare) în care sta și mai stă Iurie cu familia sa. Am locuit mulți ani într-o ogradă și am devenit adevărați prieteni. Și nici nu aveam cum să nu ne împrietenim, căci în căsoiul acela, cât e el de mare, locuiam pe atunci doar vreo câteva familii de moldoveni, între care a lui Aureliu Busuioc, a lui Iurie și a mea. Către acel moment Iurie reușise să fie și inginer electrician, și director al unui studio de filme animate, și dirigiuitor la muzeul literaturii de pe lângă Uniunea Scriitorilor. Își descoperise deja marea sa pasiune pentru trecutul nobil al Basarabiei și începuse marea sa epopee de colectare a materialelor documentare și scriere a celebrului său ciclu de volume „Basarabia necunoscută”. În acel moment nu avea publicat nici un fascicul, dar felul său de a fi era impregnat deja de Arheul

UN OM-PROIECT IURIE COLESNIC FACE 50

pe jos, deci el – nu, nu poate avea doar 50... Dar, după ce consumi această interogație, după ce ieși din coconul istorico-literaro-cultural-politic în care ne-a învăluit în anii săi acest protagonist și ne apropiem de ființarea sa individuală, întrebarea se schimbă: ”Cum, deja 50?! Parcă mai ieri debutam împreună la cenaclul Lucașfăruș...”

La acel cenaclu am înțeles pentru prima oară că norocul și promovării au un rol decisiv și în literatură. Eu mă prezentasem de unul singur, fără nici un sprijinitor. Pare-mi-se că numai un critic, profesor universitar a reușit să remarce „dragostea pentru cuvântul precis și îngrijit” pe care o denotau poemele mele. Căci literatul care prezida acea șe-

însă, a fost adus și prezentat la cenaclu de către Nicolae Dabija, proaspăta celebritate a literaturii noastre din acel moment, grație promovării lui de către Grigore Vieru (care îl declarase un mare poet numai pentru versul „Îmi curge sufletul ca grâul”). Așadar, Dabija l-a prezentat foarte solid, iar Iurie (care pe atunci purta pseudonimul Dereneu), s-a sculat și a citit cu stăpânire de sine un poem legat tot de casa natală: în el se fabula despre patul de la arma bunelului din care nepotul (alias poetul care debuta în acea seară) ar fi construit o vioară. Leo, care nu putea să nu respecte opțiunea lui Dabija, a rostit un cuvânt de bun augur. Și așa, de la serata aceea Iurie a pășit cu încredere pe drumul ce i

scrierilor ce nașteau în el și aveau să iasă pe rând la lumină. Felul său de a fi era al unui Om-Proiect. Fiecare ziulică îi era programată pe ore și pe minute: timpul micului dejun, orele de lectură, orele de scris, vizitarea arhivelor și a bibliotecilor, ora proviziilor pentru bucătărie etc. Și toate erau făcute la rândul lor, cu o exactitate pe care o avea, poate, numai filosoful de la Königsberg. Eu cu Aureliu Busuioc (care pune mai mare preț pe grație decât pe muncă) așa îi și ziceam înde noi: Kant-ul ogrăzii noastre (Busuioc insistă să zicem nu „un Kant al...” ci „Kant-ul”, pentru a crea o multitudine de conotații legate de românescul „cant”, jucându-se mai ales cu substantivul „muchie”, pentru a-și demonstra,

ironic, desigur, superioritatea sa de maestru față de un începător (punând fața și muchia în același raport ca centrul cu periferia). Am și eu niște amintiri -exemple grăitoare în acest sens. Liviu, fiul meu cel mai mare, lua lecții de vioară la școala muzicală nr. 5, din preajma Filarmonicii, care începeau la ora când Iurie cu fiica sa mai mare ieșeau să facă piața. Eu trebuia să-l însoțesc la acele lecții și dacă uneori uitam

să vin fuga de la Bibliotecă (unde eram deja director adjunct) ca să-l duc la școală, Liviu mă telefona, strigându-mi: „Tăticule, a ieșit ne-nenea Iurie cu Cezara, e timpul să ne ducem la vioară”. Iar când venea ora la care Iurie se plimba (ca și Kant!), fiul meu cel mic, Ștefan, știa că are dreptul să arunce manualele și să iasă la joacă...

Într-o seară, întâlnindu-ne în ogradă, Iurie mă invită la el ca să-mi arate o carte pe care o terminase de scris în acea zi. Era primul volum al ciclului „Basarabia necunoscută”. Nu putea găsi un editor. Atunci eu, fiind deja vicepreședinte-secretar responsabil la Societatea Prietenilor Cărții „Vasile Alecsandri” din RSSM, vorbesc cu șeful societății, dl Sanduleac, după care consiliul societății a luat decizia de a finanța editarea aceluia prim volum. Și începutul acela a fost de bun augur. Iurie s-a dovedit a fi încă o dată un om norocos.

Apoi am revenit la Bibliotecă, de data asta în calitate de director general, și am colaborat cu Iurie la organizarea multor ediții ale Salonului Național de Carte, ale cărui laureat a fost nu o dată (aproape fiecare volum nou al colecției „Basarabia necunoscută” a fost distins cu premiul „Cartea anului”, de aceeași distincție învrednicindu-se și volumul de documentări politice ale lui C. Stere editat de Iurie, și enciclopedia „Sfatul Țării”, al cărui autor este și alte lucrări ale sale).

Am participat împreună la Salonul de Carte de la Cluj-Napoca, eu cu volumul de poeme „Spune ceva”, el cu primul volum al „Basarabiei necunoscute”, amândouă fiind premiate. Tot la Cluj, am apărut împreună cu versuri în hebdomadarul „Flacăra”, prezentați de regretatul Mircea Zeicu.

În anul acesta, am luat amândoi Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova, el pentru publicistică (volumul „Generația Unirii”), eu pentru eseu (cartea „Magister dixit”).

Edităm împreună revista „Magazin Bibliologic”, care este, spre marea lui satisfacție, în continuă ascensiune, și „Calendarul Național”, el fiind unul din cei mai erudiți și, deci, dintre cei mai eficienți

membri ai colegiului de redacție al acestei prestigioase publicații.

Iurie este omul care a avut și are noroc. Dar și eu am norocul să-l am ca prieten devotat pe Iurie, omul care pune umărul la făptuirile cele mai importante ale Bibliotecii noastre, îmi sare în ajutor în momentele grele din viața mea care, din păcate, sunt multe căci multe sunt și momentele când norocul, fortuna mă ocolește, când rămân singur, împresurat și încolțit. Cuvântul lui, ușile pe care le deschide ca să ceară sprijin pentru mine atunci când sunt în impas m-au ajutat să supraviețuiesc și să-mi continui calea.

Iurie Colesnic a făcut până acum atâtea lucruri, a fost răsplătit pentru ele cu atâtea distincții, încât, atunci când se pregătea articolul despre el în „Calendarul Național” pe 2005, a fost nevoie să fie depășite toate limitele impuse de regulamentul publicației și să îi fie consacrate pagini suplimentare. Iurie face parte din cultura pe care o valorifică și o slujește, este pe potriva vechimii și a nobleței ei. Totuși, e încă prea tânăr în raport cu marele său proiect: el mai are de scris încă multe, multe volume. Drept care este dator să trăiască încă mulți muți ani, și în fiecare an să publice cel puțin câte un volum nou.

Spor la muncă și la viață, dragă Iurie!

Alexe RĂU, August, 2005

MĂREȚIILE DIN OGLINZILE LUI IURIE COLESNIC

Despre scriitorul, istoriograful, enciclopedistul, publicistul, editorul și gânditorul Iurie Colesnic se poate vorbi (și scrie) în mai multe feluri. Însă dintre multele catarge ale manifestărilor sale cel mai important rămâne, după opinia noastră, acela care aduce trecutul în oglinda clipeilor pe care le trăim și, mai ales, acela care orientează clipa trăită acum spre o devenire demnă și în contextul nostru național, și în cel european. Că ce este, de pildă, „Basarabia necunoscută”? Este rana care ne-a durut și care ne oprea respirația, dar de existența căreia nu știam. Este, dacă vreți, măreția ființării noastre proiectată pe amărăciunea zilei de azi. Ce este marea lucrare despre „Sfatul Țării”? O lecție de demnitate pe care Colesnic a cules-o din faptele uriașe ale generației Unirii și a injectat-o cu toată puterea artei sale în mecanismul actului politic actual. De ce, ne întrebă Iurie Colesnic, marii noștri înaintași au conștientizat la finele anului de criză 1917 că Basarabia poate avea destin european numai unind, împreunând politic toate ținuturile românești? De ce politicienii de după 27 august 1991 nu au înțeles acest lucru? De ce au aruncat Basarabia în dezmățul crimei geopolitice, anarhiei economice, catastrofelor umanitare și al dezechilibrului demografic? Citești comentariile domniei sale (majoritatea din ele, deși sunt scrise în cheie enciclopedică, au structură tragică) din această carte imensă și adâncă despre Sfatul Țării și înțelegi cât de mioapă, amorală, iresponsabilă a fost și este clasa politică din așa zisa Republică Moldova. Citești frământările ființei sale în cărțile de publicistică (de fapt tratate de adevărată morală politică și socială) și vezi cum fapta înaintașilor, eroismul lor, sângele vărsat pe tărâmul apocaliptic al nkvd-ului nu a fost zădarnic. Dar mai vezi clar și pe cel al dezmățului luptei pentru putere care se transformă în război civil și simți cum Basarabia anului 2005 se îndepărtează cu pași foarte rapizi și de seminția românească, și de țărâmul bunăstării europene.

Liderii Sfatului Țării, arată Iurie Colesnic în multe din multele sale scrieri, au fost realeși de mai multe ori în Parlamentul României pentru merite reale, nu pentru vânare de vânt. Constantin Stere, de pildă, a devenit senator pe viață. Pentru care merite? Pentru acelea de a aduce în sufletul țaranului român din Basarabia lumina adevărată a românității lui... De ce au fost respectați de către alegătorii simpli, adică de către țărani, politicienii din Sfatul Țării? Fiindcă acei politicieni nu au transformat politica în afaceri personale, fiindcă ei nu doar și-au anunțat intențiile de schimbare și îmbunătățire radicală a vieții oamenilor, ci chiar au realizat schimbarea aceasta. Iurie Colesnic demonstrează (de pildă în splendidul eseu despre Constantin Stere, patriarhul politicienilor români din Basarabia) aceste imense realizări. Prima ar fi, după opinia lui, democratizarea Basarabiei, adică introducerea votului universal și, prin el, conexiunea directă, inedită la ritmul civilizator european. Câți dintre țărani basarabeni au avut dreptul să voteze administrația țaristă? Aproape nimeni. După Marea Unire din 1918 practic fiecare cetățean al Basarabiei a participat la alegerea

primarilor din localitățile în care locuiau după principii alternative și multipartide. Ce a dat această manifestare a libertății? Demnitate cum nu se mai văzuse la țaranul român din Basarabia în epoca de ocupație rusească. Priviți fotografiile de țărani din perioada interbelică pe care le publică Iurie Colesnic. Câtă mândrie în acei oameni drepti, cu mustăcioare europene, îmbrăcați în haine curate, fotografiați pe fundalul unor case ridicate după proiecte vechi românești? Și câtă degradare în ființa zdrobită de comunism și alcool a țaranului băgat cu forța în colhoz... Așa algoritmul de cercetare istorică, alimentat și cu forța documentului, și cu cea a scrisului profesional, dar și cu cea a responsabilității istoricului și scriitorului pentru scoaterea din anonimat a trecutului, a inventat și implimentat scriitorul Iurie Colesnic.

O altă realizare excepțională a generației Unirii a fost alfabetizarea Basarabiei. Dacă în Rusia țaristă țărani din Basarabia erau analfabeți, apoi după 27 martie 1918 administrația română a impus învățământul obligatoriu

primar și apoi gimnazial, a deschis mai multe licee și universități, instituții de cultură și sanitare care nici nu puteau fi vizitate în Basarabia țarilor. O altă realizare importantă a generației de politicieni care au votat Marea Unire a fost reforma agrară care a și trecut prin sufletul omului adevăratele bucurii ale revenirii Basarabiei la contextul ei românesc. Și ce au realizat anume pe aceste domenii politicienii basarabeni de la 1991 încoace? Promisiuni deșarte, iresponsabilitate care se regăsesc în viața tulbure, săracă, umiltoare a cetățenilor, o reformă agrară înspăimântătoare, un climat economic de falie (sic!) CSI-istă, și o îndepărtare criminală de vectorul nostru național, unicul care ne poate apropia de bunăstarea europeană.

Documentele istorice cu ajutorul cărora Colesnic discută interactiv (fiindcă el, pe lângă alte fapte de creație mai mânuiește cu seriozitate și pe cea de publicist și om politic) cu oamenii zilei de azi reprezintă, cum spuneam, o aducere măreață în oglinda devenirii a icoanelor trecutului, multe din ele fiind pătate de sângele zecilor mii de basarabeni sacrificați de comuniști pe altarul libertății. Cât de mare este această faptă a scriitorului Iurie Colesnic a fost deja spus. Cât de tare va influența ea viitorul ne va spune ziua de maine.

Andrei VARTIC

Iurie Colesnic este unul din cei mai vechi și mai activi cititori ai Bibliotecii Naționale. Fiind Serviciul nostru vecin cu Serviciul Carte Veche și Rară îl întâlneam adesea în colecția de cărți vechi pe care le-a cercetat minuțios. Este probabil unul din cei mai buni cunoscători ai fondului patrimonial al bibliotecii noastre.

Din 1992 când s-a început reforma instituției noastre am început să colaborăm strâns cu el la organizarea Salonului Național de Carte, a polipticului „Basarabeni în lume” a expozițiilor eveniment. Este un om de o erudiție distinsă și-și împărtășește cu noi cu multă dărnicie cunoștințele sale, chiar aș spune că este un om-enciclopedie sau și mai mult – un om instituit, pentru că un volum atât de mare al muncii de documentare și editare parcă nici nu-ți vine a crede că poate fi înfăptuită de un singur om. Și totuși el le face pe toate astea de unul singur spre admirația și uimirea noastră.

Iurie Colesnic este un interlocutor foarte interesant și totodată nespus de simplu. Este întruchiparea firescului și al omeniei, astfel că ne este foarte lesne să colaborăm cu el. În anii schimbării el a devenit unul dintre cei mai devotați prieteni ai BNRM și un sfetnic de neprețuit în realizarea programelor noastre culturale.

Suflet tânăr și deschis, el ne molipsește și pe noi de un fel de optimism și ne dă încredere în forțele proprii. Ne-a sprijinit mult la elaborarea „...tipografiilor și editurilor din Moldova”, iar prefața sa la această carte mi-a fost ca o blagoslovire.

Raisa MELNIC

Ce trist e că „obeazalovca” sovietică numită „democrație populară” a devenit o realitate, ca și altă „obeazalovcă” – limba rusă ca „a doua limbă maternă”.

Avem în spate o tradiție în ceea ce privește preocuparea cercetătorilor noștri în domeniul biblioteconomiei: atât E. Lupașco, I. Madan, cât și P. Ganenco au scris despre biblioteci ca centre de iradiere a concepțiilor progresiste, democratice ale epocilor țariste și comunistă. Nici n-au avut permisiunea să cerceteze alte aspecte ale bibliologiei, pentru că cenzura controla notițele pe care le lua cercetătorii în arhive și tăia (cu foarfecele) orice posibilitate de documentare alături de subiect (este arătat publicului caietul cercetătorului Ion Madan, care, după cenzura cu foarfecele a securistului din arhivă, semăna cu o căpriță de Anul Nou, cu fășii de hârtie ciopârțită fantezist).

Experiența ne învață să ne păzim de cuvinte simple, care învăluie idei și făgăduințe aducătoare de moarte. „Democrația socialistă” a fost mai degrabă o demofilie demagogică, pentru că a batjocorit valori democratice ale secolului XX: împrăștierea țăranilor a fost batjocorită prin colectivizare, votul universal – prin manipularea maselor de către partidul unic, alfabetizarea – prin spălare a creierului. Au participat bibliotecile din Moldova la aceste politici antidemocratice? Desigur, în calitate de „opornăe bazî partorganizații”, cum erau numite oficial. Ce amploare a luat fenomenul „gromkie citki” în bibliotecile publice sovietice (numite massovâe)! Dar gazetele și broșurile diseminate în scopuri ideologice propagau nu democrația, ci dictatura proletariatului. Ce amploare lua activitatea bibliotecilor în campania electorală și în propaganda ateistă! Încât unii

dintre colegii noștri ar trebui să se spovedească acum la preot și să se simtă vinovați pentru că populația Republicii Moldova a căzut în absenteism ori nu mai are încredere în democrație ca formă politică de organizare a societății.

Cum să ștergi din memoria colectivă un fapt ca acesta: biblioteca dintr-un sat transnistrean (Novo-Gheorghievca) a fost utilizată pentru a-i determina pe țăranii să accepte colectivizarea: 60 de oameni (de la bătrân de 70 de ani până la prunc de 8 luni) au fost ținuți închiși 6 zile în bibliotecă, apoi în magazia de lemne a școlii, fără mâncare și fără să li se permită ieșirea pentru nevoi fiziologice.

Nu vreau să spun că bibliotecarul nu trebuie să se implice în social pentru democratizarea societății. Vreau să remarc numai că bibliotecarul de astăzi tinde să schimbe limbajul de lemn comunist cu euro-langajul, pentru a-l transforma și pe acesta în limbaj de lemn. Cum democrația socialistă a privilegiat minoritățile inferiorizându-ne pe noi, majoritarii, tot așa și noua democrație la noi, ar putea apăra mai mult minoritățile sexuale și religioase decât milioanele de victime ale comunismului.

Regimurile „democratice” comuniste au suprasolicitat rolul formativ al cărții, implicațiile sociale ale bibliotecarului, neglijând disciplina științifică în organizarea tehnologiei de bibliotecă. Lidia Neamțu, bibliotecara fruntașă din anii ‘60, nu cunoștea cele mai simple reguli de catalogare. Deci nu era nici bun profesionist și nici bun luptător pentru democrație. Ea executa ca un pionier poruncile partidului: tăia, ca și colegii ei de breasla, fotografiile copiilor grași din revista „Zdorie” pentru montaje de tip „Copilărie fericită” și disemina cărțile (mai mult broșuri cu caracter

ȘI LIMBAJUL DE LEMN

propagandistic comunist) din bibliotecă în fiecare familie de colhoznic. Și cum putea să se comporte altfel, dacă la seminarele activiștilor în domeniul ideologiei, adică al formării noului intelectual, Ivan.I Bodiul îl muștrulua pe poetul Bogdan Istru: „Vot Istru smotrit na menea. Āto tebea toje casaetsea, Istru!”

S-au acumulat un șir de tradiții pseudo-democratice de tip socialist, care trebuie reexamineate cu ochi critic, pentru a le depista componentele totalitarismului. Trebuie să recunoaștem cinstit că la noi democrația este doar un proiect și că abia urmează să ne construim instituțiile bazate pe drept și pe respect pentru valorile democrației. Înainte de a se erija în centru strategic de democratizare a societății, Biblioteca Națională trebuie să fie sigură că are o tradiție în acest sens.

Noi, ca Biblioteca Națională, trebuie să demonstrăm că valorile democrației nu sunt autentice dacă nu se sprijină pe valorile naționale. La acest capitol avem o istorie foarte tristă în ceea ce privește completarea colecțiilor. În 1832, prima bibliotecă publică din Chișinău avea în fondul inițial de carte doar 36 de volume în limba română, trecute cu greu prin carantina de la Sculeni. În 1946 directorul Bibliotecii Publice Republicane „N. K. Krupskaja”, I. Teleuță, raporta la Comitetul Central al PCM că din cele două vagoane de carte românească trimisă din România (sute de mii de volume) în biblioteca aceasta n-au ajuns decât 443 de volume.

În 1949 biblioteca avea doar 1420 de cărți în limba română (0,6%). În 1950 Glavlitul i-a mai retras din circuit 204 de volume. În 1954 indicatorii de performanță arată că din cei 617 de cititori ai secției „abonament”, doar 115 erau „moldovenești”, iar fondul de carte pentru colaboratorii de carte era închis. După ce s-a mutat în această clădire, la 28 iunie 1961, s-a mărit numărul cititorilor, dar nu și al cărților, oferite: din 294.863 doar 5649 exemplare (3%). Bine că în 1960 s-a înființat fondul de carte în limbi

străine, unde a fost inclusă și cartea românească. Dar este un semn de democrație acesta ca un autohton să-l citească pe Eminescu în sala de literatură străine și abia după ce a obținut un permis special? Personal, am profitat cât am putut de acest permis, cu prilejul documentării pentru tezele de an și cea de diplomă, dar am văzut cu ochii mei cum securiștii se plimbau printre mesele cititorilor cu mâinile la spate și se uitau în caietele noastre ca învățătoarea în timpul lecției. Numai că ei o făceau pentru a ne intimida.

Deci dacă vrem să construim instituția noastră pe baze noi și nu încercăm pur și simplu să mușamalizăm lucrurile urâte care s-au întâmplat aici, trebuie să ne facem public *mea culpa* pentru că am tolerat lucrarea securității în politica de cadre, în epurarea colecțiilor, în îngrădirea accesului la carte chiar și atunci când un număr infim de oameni încerca să utilizeze fondul special. De asemenea, suntem datori să redobândim Depozitul Legal al României, ca să nu rădă lumea de noi că ne numim Biblioteca Națională cu doar 10% de carte în limba acestei națiuni.

Cât despre centrele strategice pentru democratizarea societății... La un simpozion internațional cu aceeași temă am avut prilejul să iau cunoștință de activitatea Centrului Karta din Varșovia, care colectează informații despre victimele totalitarismului în Polonia, după ce a diseminat „tradiții nonconformiste” în societate. Acum este finanțat de fondul național pentru democrație, dar în perioada de ilegalitate Centrul a pus bazele arhivei sale printr-o bibliotecă despre opoziția democratică, în fondurile căreia intrau 4200 de titluri de carte „samizdat” și 2400 de titluri de publicații periodice ilegale, apărute sub regim comunist.

Ne-am transforma noi oare într-un centru de propagare a documentelor Opoziției democratice, a disidenței în general? Suntem noi dispuși să aflăm adevărul despre opoziție în REPUBLICA Moldova?

Nina NEGRU

CEA MAI VECHIE BIBLIE ON-LINE

Deși declarată oficial ca „furată”, cea mai veche Biblie cunoscută va apărea on-line

Cea mai veche Biblie cunoscută în lume urmează să apară on-line și va putea fi citită de pe ecranul computerului, sigur cu condiția ca cititorul să cunoască greaca veche. Cei care nu cunosc limba vor trebui să aștepte traducerea care va apărea anul viitor.

Cercetătorii și experții în domeniul biblic din Regatul unit al Marii Britanii, Europa, Egipt, Rusia așteaptă cu nerăbdare finalizarea proiectului de digitizare a pergamentului cunoscut ca Codex Sinaiticus despre care se crede că ar fi unul din cele 50 de exemplare de scripturi autorizate de Împăratul Roman, Constantin.

Manuscrisul care se află curent la Biblioteca Muzeului Britanic, în Londra, datează cu secolul 4. Documentul este atât de valoros încât în ultimii 20 de ani a fost văzut numai de 4 cercetători. Codex Sinaiticus a fost scris în Sinai, Egipt și a rămas acolo la mănăstire până când un cercetător german a adus extrase din el în Europa. În consecință, călugării au declarat oficial manuscrisul furat. Suplimentar digitizării, biblioteca Muzeului Britanic va crea un web site gratuit pentru a prezenta manuscrisul – atât imaginea paginilor cât și transliterarea. Este planificată și ghidarea diferitor audiențe „de la cercetători până la vizitatori simpli care sunt interesați de manuscrise sau de creștinism”.

CENZURA ÎN ITALIA

UN BIBLIOTECAR SUB ACUZARE

La 10 iunie 2005 IFLA a publicat un comunicat de presă conform căruia un bibliotecar italian este cercetat pe motiv că a împrumutat unui adolescent de 14 ani o carte editată legal. Cartea în cauză, de Virginia Desportes este în general disponibilă și în biblioteci și nu este clasificată ca pornografică. Cartea apare într-o listă de cărți recomandată de Ministerul Muncii și Bunăstării din Italia într-o campanie antidrog. Cu toate acestea, bibliotecarul a fost acuzat, sub articolul 528 al Codului criminal al Italiei conform căruia orice persoană care păstrează sau difuzează un document obscen, care conține termeni obsceni definiți în următorul paragraf (528) precum și orice altceva care este o ofensă împotriva bunei decențe este penalizat. Procesul a avut loc la tribunalul din Pavullo (Morena). Judecătorul urma să decidă dacă cartea este sau nu obscenă și dacă bibliotecarul este sau nu vinovat de distribuirea unui document obscen.

IFLA este profund îngrijorată de încercarea de a incrimina munca bibliotecarilor și de violare a drepturilor utilizatorilor bibliotecii de accesare a resurselor și serviciilor relevante fără restricții și cenzură, drepturi stipulate în Articolul 19 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, a Manifestului IFLA / UNESCO despre bibliotecile publice și Declarației de la Glasgow despre Biblioteci, Information Services and Intellectual Freedom suplimentar la susținerea principiului dreptului de a ști.

IFLA este îngrijorată în acest caz particular că acuzatorii caută să pedepsească bibliotecarul pentru că și-a făcut datoria de a satisface necesitățile beneficiarilor și de a informa comunitatea. Cartea în cauză nu numai că a fost publicată de o editură respectabilă, dar a mai fost și recomandată de un minister guvernamental ca sursă într-o campanie pe o problemă atât de importantă cum ar fi folosirea drogurilor de către adolescenți. Disponibilitatea acestor cărți corespunde necesităților sociale. Bibliotecarul nu trebuie penalizat pentru aceasta.

Rolul bibliotecarilor și a personalului este de a susține și promova principiile libertății intelectuale și de promovare a accesului nelimitat la informație fără restricții, și de împotrivire oricăror forme de cenzură. Selectarea și disponibilitatea materialelor și serviciilor de bibliotecă trebuie să fie dictate de considerente profesionale și nu de concepții politice, morale și religioase. Sprijinind aceste principii, bibliotecile servesc ca porți pentru cunoaștere oferind sprijin esențial pentru luarea independentă a deciziilor.

La 17 iunie a fost pronunțat verdictul și IFLA anunța că bibliotecarul italian acuzat că a împrumutat unui minor o carte obscenă a fost achitat de toate acuzațiile care i-au fost aduse. Judecătorul a considerat acuzațiilor aduse bibliotecarului false și a găsit de cuviință că lucrarea nu este obscenă și prin urmare cartea va fi pusă la locul ei pe rafturile bibliotecii publice „Sorbelli” din Fanano. Pe deasupra parlamentul italian ar putea aproba o legislație care să protejeze bibliotecile.

IFLA anunța că pe parcursul procesului a acționat în strânsă legătură cu Asociația Bibliotecilor din Italia. La finalul procesului IFLA a mulțumit tuturor celor care au ajutat la rezolvarea cazului și și-a arătat satisfacția că italienii au remarcat valoarea sprijinirii drepturilor libertății intelectuale și a accesului liber la informație. Acest caz a remarcat importanța cooperării și solidarității în interiorul și în afara comunității bibliotecare internaționale.

Mulți oameni au ajutat apărarea și a colectat mai mult de 5000 semnături în sprijinul bibliotecarului.

Rezultatul procesului este victoria tuturor bibliotecarilor care promovează dreptul de a ști și dreptul de a promova accesul nelimitat la informații – fără restricții și fără cenzură.

„Un lider uriaș” așa o descria Gary Locke, fostul Guvernator al Washingtonului pe Martha Choe, fostul coordonator de stat al Oficiului Management al Proiectului Boeing 7E7 și directorul Departamentului de Stat Washington al Comunității, Comerțului și Dezvoltării Economice. În noiembrie anul trecut, Fundația Bill și Melinda Gates a ademenit-o de la guvernarea de stat pentru a deveni director a Programului fundației Bibliotecile Globale, care include – problemele de bibliotecă ale SUA și inițiative internaționale. Din 1998 numai programele SUA au alocat 250 milioane dolari pentru instalarea a peste 47.000 computere în aproape 11.000 biblioteci în toate cele 50 de state și în Districtul Columbia. American Librarians a avut o discuție cu Martha Choe la Conferința de iarnă (2005) ALA care a avut loc la Boston.

Cum te aclimatizezi? Se poartă nenumărate discuții despre necesitatea susținerii, și siguranța că există cercetări corecte și date pentru a echipa susținătorii bibliotecilor pentru a face

La 4 august 2005 Serviciul Poștelor din SUA anunța printr-un comunicat de presă despre apariția unui timbru poștal dedicat aniversării de cincizeci de ani de la apariția în 1955 a legii privind Bibliotecile Prezidențiale.¹

Cu această ocazie au avut loc festivități oficiale în toate Bibliotecile Prezidențiale. John E. Potter reprezentantul Serviciului Poștelor menționa că: „Timbrul va scoate în evidență rolul unic al bibliotecilor în prezervarea și extinderea accesului la materialele prezidențiale care oglindesc viața și activitatea președinților Națiunilor.”

Allan Weinstein, arhivistul Statelor Unite declara: „Arhiva Națională este încântată că Serviciul Poștelor, recunoaște importanța Bibliotecilor Prezidențiale pentru poporul american, onorând cea de-a 50-a aniversare a instituției cu un timbru poștal comemorativ. În Bibliotecile Prezidențiale vizitatorii pot învăța despre trecut, examinând documentele unei administrații, vizitând muzeele unde sunt expuse expoziții care reliefează viața

¹ Conform legii fiecare președinte are dreptul să creeze o bibliotecă, într-un loc ales de el (ca regula statul în care s-a născut) unde se păstrează toate documentele de pe timpul administrației lui.

RĂSPUNSURI SINCERE DE LA MARTHA CHOE

lobby în favoarea bibliotecilor în condițiile în care bugetele alocate sunt micșorate, iar competiția pentru dolari este tot mai mare.

Vezi vre-o legătură între computere, internet, bibliotecari și dezvoltarea economică? Există o legătură directă. Când antreprenorii și investitorii caută unde să facă investiții pe termen lung, milioane și milioane de dolari în multe cazuri, ei caută comunități sănătoase, stabile cu lideri buni. Bibliotecile sunt esențiale pentru stabilitatea comunităților.

Care sunt problemele bibliotecilor în acest rol? Așa cum văd eu, situația bugetului la nivel de stat și local nu prezintă un tablou prea atrăgător.

De unde știi așa de multe despre biblioteci? Am o prietenie mai veche cu bibliotecile. Eu am crescut în New York și rudele mele mă duceau în fiecare sâmbătă în secția pentru copii a Bibliotecii Publice New York. Tata era inginer și frecventa secția Teh-

nica, eu aveam stocul meu de cărți și aceasta era un fel de înțelegere a noastră. Rudele mele erau imigranți, engleza nu era prima limbă pentru ei, dar învățătura era pentru ei prioritatea absolută.

De unde erau părinții tăi? Coorea. Ei ne-au încurajat să citim; au făcut tot posibilul să ne ajute pentru a avea succese bune la școală.

Ce ai spune dacă cineva te-ar întreba pentru ce ne trebuie bibliotecile? Nu poți găsi totul în Internet? Cărțile vor rămâne întotdeauna foarte importante, dar este interesant acum să intri într-o cameră de computere și să vezi 400 de computere toate în proces de folosire. Aceasta va continua să fie o parte foarte importantă din ceia ce oferă bibliotecile, dar ele oferă suplimentar asistență profesională în căutarea informației și în rezolvarea problemelor.

Ce impact va avea proiectul de digitalizare inițiat de Google? Este un alt capitol în diferențierea ac-

cesului la informații, în scopul de a face colecțiile de la Stanford și Harvard precum și alte biblioteci mult mai accesibile.

Există ceva deosebit ce ai avea de spus despre fundație? Fundația Gates se axează pe susținerea investițiilor interne în SUA. Vom aplica experiența programelor din SUA în Mexica și chiar Chile pentru a extinde Inițiativele Internaționale de Bibliotecă. Va fi făcută o invitație de a trimite propuneri, și ne vom orienta spre țările în curs de dezvoltare, în speranța de a influența inițiativele guvernelor de a oferi acces public prin intermediul bibliotecilor.

Cum se leagă totul într-un tablou mai mare? Noi ne-am angajat într-o cursă lungă – nu ca sponsori permanenți, dar vrem într-adevăr să susținem eforturile într-un mod care să favorizeze schimbări sistematice.

*American Libraries
martie 2005, p. 23.*

BIBLIOTECILE PREZIDENȚIALE DIN SUA LA CINCIZECI DE ANI

și activitatea prezidentului, sau participând într-un program de instruire bazat pe documente, care îmbogățește curriculumul școlar.

Bibliotecile Prezidențiale, care se află în subordonarea Arhivelor Naționale (www.archives.gov/presidential-libraries) includ următoarele biblioteci.

- George Bush Presidential Library and Museum, College Station, TX, www.bushlibrary.tamu.edu;

- Jimmy Carter Library & Museum, Atlanta, GA, www.jimmycarterlibrary.org;

- William J. Clinton Presidential Center, Little Rock, AR www.clinton.archives.gov;

- Dwight D. Eisenhower Presidential Library & Museum, Abilene, KS, www.eisenhower.archives.gov;

- Gerald R. Ford Library, Ann Arbor, MI, and the Gerald R. Ford Museum, Grand Rapids, MI, www.fordlibrarymuseum.gov;

- Herbert Hoover Presidential Library and Museum, West Branch, IA, www.hoover.archives.gov;

- Lyndon Baines Johnson Library and Museum, Austin, TX, www.lbjlib.utexas.edu;

- John F. Kennedy Library and Museum, Boston, MA, www.jfklibrary.org;

- Ronald Reagan Presidential Library and Museum, Simi Valley, CA, www.reagan.utexas.edu;

- Franklin D. Roosevelt Presidential Library and Museum, Hyde Park, NY, www.fdrlibrary.marist.edu; the

- Harry S. Truman Presidential Library and Museum, Independence, MO, www.trumanlibrary.org; and, the

- Richard Nixon Library & Birthplace, Yorba Linda, CA, www.nixonfoundation.org, which is scheduled to become the nation's 12th Presidential library and museum next year.

Din California până la Massachusetts, din Texas până la Michigan, Bibliotecile Prezidențiale oferă destinații de excepție pentru vacanțele de familie. Aici poți descoperi materiale despre responsabilitățile șefilor statului, despre copilăria acestora și viața precedentă anilor de la Casa Albă. Arhive bogate de fotografii reprezintă Preziidenții cu membrii familiei în contextul timpului în care au trăit și ajută vizitatorii să înțeleagă mai bine epoca în care a trăit și activat fiecare prezident.

Fiecare bibliotecă este o arhivă deschisă a documentelor prezidențiale, ca regula include și un muzeu, și oferă pentru public diverse programe, pe

diverse teme variind de la colecția de păpuși a Carolinei Kennedy la cel de-al doilea Război Mondial.

Argumentând necesitatea unei arhive sigure și accesibile pentru materialele fiecărei administrații, Preziidentul Franklin D. Roosevelt menționa că este necesar „de a aduna împreună documentele elaborate în trecut și a le prezerva pentru ca oamenii să le poată folosi în viitor. În 1939 Roosevelt a dat o parte din Hyde Park, New York pentru construcția unei biblioteci și muzeu pentru documentele prezidențiale. Roosevelt observa că lecțiile despre trecut vor permite cetățenilor „ ... să făurească viitorul”.

De atunci bibliotecile prezidențiale au fost create în statele de baștină a fiecărui prezident. Fondurile necesare pentru construcția bibliotecii vin din surse private, iar Arhivele Naționale – ca parte a guvernului federal – asigură întreținerea și funcționarea.

Inspirată din exemplul lui Roosevelt, Legea privind Bibliotecile Prezidențiale din 1955 dă posibilitate Preziidenților să doneze documentele lor guvernului federal pentru preservare și acces public.

*Pagini pregătite
de Vera OSOIANU*

„CUVÂNTUL MEU ÎL FAC FOC ÎN GURA TA”

Prin gura prorocului Ieremia, Dumnezeu zice: „Cuvântul Meu îl fac foc în gura ta!” (Ier. 5:14). Deci Cuvântul lui Dumnezeu, chiar dacă e rostit de gura unui om (proroc), devine atotputernic. Prorocii, purtătorii de Cuvânt ai lui Dumnezeu, trebuie, dar, să ia bine seama cum folosesc Cuvântul. Căci Dumnezeu ne avertizează: „cine a auzit Cuvântul Meu, să spună întocmai Cuvântul meu” (Ier. 23:28). Dar despre cei ce neglijează sau schimonosesc Cuvântul lui Dumnezeu prorocul Ieremia spune: „înțelepții... au nesocotit Cuvântul Domnului și ce înțelepciune au ei?!” Bună întrebare (sic!).

Adevăratul înțelept are toată considerația pentru Cuvântul lui Dumnezeu, pentru că este adevărat, lucrător și plin de rezonanță transcendentă. Toți cei care lucrăm (sau jonglăm!) cu Cuvântul, (uneori cu vorba!) e bine să fim atenți, de fapt, ce facem. Dum-

nezeu ne spune, prin gura apostolului Pavel în Epistola sa către Efeseni 4:29: „nici un cuvânt stricat să nu vă iasă din gură”. Iar în Mt 12:36 este scris: „În ziua judecării, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor rostit”(!!!).

Prorocul Ieremia zicea: „cuvintele Tale sunt bucuria și veselia inimii mele”. Cuvântul Domnului provoacă bucurie pentru că alimentează credința, speranța și este o mângâiere pentru omul drept. În Matei 4:4 este scris: „Omul nu trăiește numai cu pâine, ci cu orice cuvânt, care iese din gura lui Dumnezeu”. Iar în Mat. 7:24 Iisus zice: „Pe oricine aude aceste cuvinte ale Mele, și le face, îl voi asemăna cu un om cu judecată”.

Când a venit Iisus, Mesia lui Dumnezeu pe pământ mulți au fost cei care au crezut în puterea Cuvântului. Iată ce este scris în Mat. 8:8 „Doamne... zi numai un cuvânt și robul meu va fi tămăduit”. Dar celor ce nu cred Iisus le

zice (Mt 24:35): „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece”. Iar în Evanghelia lui Ioan 3:36 apostolul scrie: „Cine crede în Fiul, are viață veșnică; dar cine nu crede în Fiul, nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el.”

În Evrei 4:12 se spune: „Cuvântul lui Dumnezeu este viu și lucrător”; iar în 6:5 despre ucenicii zice că „au gustat Cuvântul cel bun al lui Dumnezeu...”. În Iacov 1:21-22 e scris: „primiți cu blândețe Cuvântul sădit în voi, care vă poate mântui sufletele. Fiți împlinatori ai Cuvântului” (Iac. 1:22).

Și Apostolul Petru zice: „Cuvântul Domnului rămâne în veac”(1Petru 1:19). Iar în Apocalipsa 21:5 este scris: „aceste cuvinte sunt vrednice de crezut și adevărate”.

La toate acestea nu mai am nimic de adăugat.

Valentina GĂLUȘCĂ

IURIE COLESNIC, POET ȘI PUBLICIST

Iurie Colesnic – om inteligent, erudit, cu o vastă cultură este bine cunoscut ca editor a mai multor dicționare enciclopedice, autor al cărților: „Basarabia necunoscută” în cinci volume; „Generația Unirii” ș.a.

I Colesnic este un distins poet și publicist. Debutul literar îl începe pe când era elev publicând poezii în ziarul raional „Zorile” din Călărași, în revistele „Scânteia leninistă”, „Nistru” (1977, nr.4).

Prima lui publicație (1980) este culegerea de versuri pentru copii „Puiul îndrăzneț”, urmate de altele destinate copiilor „Țara cu luceferi” (1986), „Învăță să zbor” (1992), „Necazul ariciului” (1996); „Ce visează leul?” (2004).

Pentru adulți publică plachete de versuri abia pe la 1987 „Arta memoriei”, „Arheologii interioare,” (1991), „Spirala lui Arhimede” (1994). Ultima, „Mi-i dor să vă spun” (2004), ediția a II-a, completată, este o carte de publicistică (eseuri și interviuri) – temele abordate: morală, demnități, cinste.

Născut într-o familie de pedagogi în satul Dereneu, Călărași, Iurie a crescut într-un mediu propice, fiind educat de părinții Liuba și Vsevolod Colesnic. Ei iau cultivat dragostea față de carte, gustul pentru cunoașterea istoriei și cinstea de neam.

Fiind student la Institutul Politehnic (astăzi Universitatea Tehnică), la facultatea de mecanică, trece prin momente grele din viața sa, este urmărit și persecutat de KGB, pentru dragostea lui mare de carte și dorința de a-și împărtăși gândurile și impresiile despre cele citite cu colegii. Vremea nu l-a înfrânt, ci l-a ambiționat și mai mult. Lui Colesnic i-a fost hărăzit destinul de-a deveni un cercetător, un investigator inegalabil, ce cu cinste și demnitate „șterge colbul de pe cronici”.

Despre perioada studenției, investigațiile lui în arhivă, conceperea, lucrul la cartea „Basarabia necunoscută”, demnitate și onoare, desprindem din interviul dat echipei de la „Accent” publicat în nr. 112, la 11.XII.2003, intitulat „Corigenți la Demnitate”, inclus și în cartea „Mi-i dor să vă spun”.

Punctul de vedere expus, cred este demn de urmat.

În încheiere, la această vârstă frumoasă îi dorim Dlui Iurie Colesnic multă sănătate și succese în continuare.

Maria BRĂNZAN

Redactor-șef: Alexe RĂU
 Secretar de redacție: Valentina GĂLUȘCĂ
 e-mail: gazetabib@yahoo.com

Oxana PLUGARU
 22-14-75; 24-04-43; 23-80-04